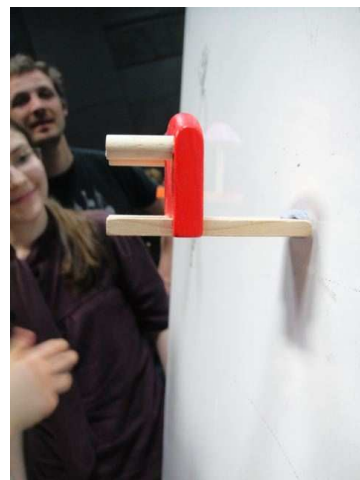


Trafó Beavató Program

- 8 évnyi tapasztalat
 - évadonként közel ezer középiskolás
 - budapesti és vidéki intézmények csoportjai
- minden szezonban 70-80 foglalkozás középiskolák osztálytermeiben, a Trafó nagytermében és a Trafó Galériában



- „háromlépcsős beavatás” egyedi előkészítő és feldolgozó programmal
 - képzett drámapedagógus csapat és egy speciális gyakoronoki program
- kiváló hazai színházi és tánc társulatok a programban – többek között a Tünet Együttes, Krétakör, Maladype Társulat, Forte Társulat, Frenák Pál Társulat, Réti Anna, KoMa, PanoDráma...
 - nemzetközi és hazai konferenciákon való részvétel
 - újságcikkek, beszámolók, Beavató Blog és facebook-oldal
 - körülbelül 60 órányi videóanyag a foglalkozásokról





VÉLEMÉNYEK, ÉLMÉNYBESZÁMOLÓK

„Köszönöm így utólag is a lehetőséget, nagyon élveztük! És sokat tanultak a gyerekek!”
(**Stossek Zsuzsanna, tanárnő, Agárdi Chernel István Általános Iskola és Gimnázium**)

„A Leonce ötletes, szórakoztató, humoros, de gondolkodásra ösztönző volt egyben. A Tüneté pedig az álmokat hozta ki még a hatodik lányomból is, egy igen komoly beszélgetés során. Képzeltető a többiekénél. Mind valami nem megszokott, valami más, valami olyan, hogy végre egyszer nem abban a megállóban szálltunk le egy nap...”
(**Szabó Zoltán, tanár, Balassi Bálint Gimnázium**)



„Szerintem óriási, hogy az előadás „díszleteivel”, technikájával játszhattak a gyerekek, és az utófoglalkozáson is voltak számomra újdonságnak számító mozgásgyakorlatok.”
(**Kiss Zsuzsa, tanárnő, Kecskeméti Református Gimnázium**)

„Én köszönöm ennek a programnak a sok gazdag élményt, amiben általa részem lehetett, és remélem, még sokáig működni fog, mert a fiataloknak ebben a mai világban, ahol annyira kihangsúlyozzák a reális kézzel fogható valóságot, még nagyobb szüksége van arra, hogy a képzeletét szabadon engedje. Nekem sokat segített, hogy egy kicsit élesebb képet kapjak a saját jövőmről, és arról, mivel szeretnék foglalkozni.

Ez a program lehetőséget ad az embernek arra, hogy gondolkodjon, és hogy megtanulja, más szemmel látni a világot. Az, hogy ki él ezzel a lehetőséggel, mindenki maga dönti el.”
(**Kiss Fruzsina, középiskolás diák, Chernel István Gimnázium, Agárd**)

„A gyerekek élvezik, hogy különleges helyzetben van részük, hogy egy „élő művésszel” beszélhetnek, barátilag, miközben a beszélgetés tárgya a művészet, az alkotási folyamat. Cristina szívesen beszél magáról, s ezzel akarva-akaratlanul is bátorítja a diákokat, hogy ők is beszéljenek a darabhoz fűződő érzéseikről – vagyis a befogadás folyamatáról. Miközben hallgatom őket, irigykedem, arra gondolok, mekkora élmény lett volna, ha „annak idején” minket is beavattak volna. Mennyivel egyszerűbb lenne most írni, beszélni róla.”

(**Barta Edit, újságíró, tánckritikus, Ellenfény**)

„Szerintem jó ötlet volt a Trafó részéről a modern művészetet kicsit reklámozni a fiatalság körében, és egy ilyen pályázat a legjobb módja ennek. (...) Szerintem a harmadik program volt a legjobb. Vicces volt, közérthető és az eddigi legkreatívabb előadás, amit valaha láttam, bár a kreativitás jellemző a modern művészetekre. Összevetve jó kis sorozatnak tartom, és fontosnak is a modern művészet marketingje szempontjából, és örülök, hogy ezt is megtapasztalhattam...”

(Csapó Péter, diák, Gundel Károly Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakközépiskola)



„Tulajdonképpen az a fajta provokáció szükséges, amit a művészek is tesznek. Hiszen ezek a kamaszok folyamatosan provokálnak és ezt tudni kell kezelni. Azt hittem, lefordulok a párnámról, amikor az egyik legértelmesebb diákom beszólt, hogy "Szerintem ez nem művészet." Épp a Trafó az egyik intézmény, ahol a kortárs művészettel kapcsolatos sztereotípiákat lebonthatjuk, és én ezt látom a fő pedagógiai célnak. Épp az tetszik a Trafóban, hogy a középiskolás korosztályt tudjátok megszólítani. Hihetetlenül jónak tartom az egész elvet, a beavató programot és szorgalmazom a további közös munkát.”

(Katona Réka, pedagógus, ELTE Apáczai Kollégium)

„Két foglalkozáson vettünk részt, az első a Tünet *Együttes Nincs ott semmi* előadására készített elő minket. Nekem ez tetszett a legjobban, mert olyan dolgokat is megtudhattam és olyan dolgokat is kipróbálhattunk, melyeket, mint később megtudhattunk, rendezés közben a szereplők is csináltak. Nekem ez egy élmény volt és szerintem jó dolog látni, és érezni, hogy ennyire törődnek velünk, nézőkkel.” (Boldizsár Zsófia, diák, Vörösmarty Mihály Gimnázium)

„...nekem tetszett az összes előfoglalkozás, kreatív „játékokat” hoztak nekünk.

De a legjobban akkor is az utolsó tetszett :))) Iszonyat humoros volt, kreatív egy nőszemély, és lehet, hogy nem tud magyarul, de nagyon barátságosnak tűnt, és őszinte:))) Bírom azokat, akik a hétköznapi dolgokban valami újat látnak.”

(Keller Szandi, diák, Gundel Károly Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakközépiskola)

„Az utókezelés azért nem fájdalmas, mert itt nincs rossz válasz, csak pozitív visszacsatolás arról, hogy a kortárs színház attól is jó, hogy sokféle a megfejtés, hogy a jelentés nagyon személyes. Mindezt pedig a középiskolások kortársai, náluk alig néhány idősebb "animátorok", drámapedagógus-jelöltek teszik (a Nemes Nagy Ágnes Humán Szki-ból), ami Misik Éva, a kilec-tizedikes gundeleseket kísérő tanár szerint megkönnyíti a kommunikációt, felszabadultabbá teszi a gyerekeket. És valóban, gátak nélkül rajzolnak piktogramokat, és eresztik szabadjára fantáziájukat, miközben próbálják megfejteni egymás rajzait, vagy adnak egészen más jelentést egy-egy tárgynak, s lesz a párnából szakáll, a telefonból meg borotva. Nem szégyellősek, mernek játszani, és talán most már a kortárs művészet furcsa műfajaitól sem idegenkednek.” (Papp Tímea, újságíró-szerkesztő, Fidelio)

TÖRTÉNET

A Trafó ifjúsági beavató programja 2003 szeptemberében, **Frenák Pál *Gördeszkák* című 2003-as előadásával indult el** – az azóta eltelt bő 8 évben több ezer középiskolást láttunk vendégül a programban, különböző formában és rendszerességgel elsősorban Budapest és környékéről, illetve vidéki nagyvárosok középiskoláiból, drámatagozatos gimnáziumokból épp úgy, mint szociálisan hátrányos helyzetű fiatalokat befogadó intézményekből.

A kezdeti szakaszban egyszeri alkalmak során, több drámapedagógussal, esztétával, táncművészettel dolgoztunk együtt (előadásonként mindig mással). Ezek az egyszeri találkozások leginkább nyitott próbák, moderált közönségtalálkozók és amolyan ismeretterjesztő tánc- vagy színháztörténet órák



kombinációi voltak a Trafó Nagytermében. Ebben a program-struktúrában, ilyen formán külföldi és hazai előadások egyaránt helyet kaptak a félév programjában, ám az iskolákkal folytatott folyamatos dialógus során kiderült, hogy a program hiánypótló jellege okán egyre nagyobb az igény egy továbbfejlesztett, szakmailag magasabb szintű, a középiskolásokkal elmélyültebb munkára teret adó Beavató Programra.

Így körvonalazódott a cél: **kevesebb csoporttal, kifejezetten a jelentkező csoportra szabott, iskolai helyszínű felkészítő órákkal, igazán interaktív, játékos,**

inspiráló és intenzív, a középiskolásokat megmozgató és megszólító foglalkozásokat kell tartanunk és lehetőleg több előadást kell megmutatnunk ugyanannak a csoportnak, hogy a kortárs művészet műfaji különbözőségét is megtapasztalják.

Ennek szellemében, fokozatos átmenettel **2009 őszén létrehoztuk azt a többlépcsős struktúrát**, amely ma már a Trafóban zajló Beavató Program védjegye – a 2009/2010-es évad óta ráadásul a **nagy érdeklődésre való tekintettel pályázatot kell kiírnunk** minden félév elején az iskolák számára az egy teljes féléven át zajló, többlépcsős programra.

FORMA ÉS SZERKEZET

A TÖBBLÉPCSŐS BEAVATÓ PROGRAM

1) AZ ISKOLÁKBAN, TANTERMEKBEN, TORNATERMEKBEN ZAJLÓ ELŐKÉSZÍTŐ FOGLALKOZÁS

A programban résztvevő iskolák egy **90 perces drámaóra** és/vagy egy testnevelés óra keretében az adott előadáshoz kapcsolódó foglalkozáson találkoznak a programot vezető **drámapedagógussal és segítőivel, valamint a művészekkel** (táncosokkal, színészekkel). Ezen a foglalkozáson **mozgásgyakorlatok, játékos és interaktív feladatok, közös ötletelés, asszociációs játékok** során körvonalazódik, hogy vajon milyen előadásról is lehet szó, melyek a legfontosabb felmerülő témák az előadás kapcsán...

2) PRÓBANÉZÉS ÉS ELŐADÁSNEZÉS

A program 2. lépcsőfoka, a beavató folyamat tetőpontja a **teljes, kész előadással való közvetlen találkozás** illetve amennyiben mód van rá, az előadás napján, a Trafóban egy próbanézési lehetőség – azaz két kiváló alkalom arra, hogy a darabot a „természetesen élőhelyén” figyelhesse meg a csoport.

3) ELŐADÁSNÉZÉS ÉS LEVEZETŐ „NAGY” FOGLALKOZÁS AZ ELŐADÁS UTÁN

A beavatós előadásokon részt vesz az összes programban szereplő iskola és csoport, így ez egy érdekes találkozás a résztvevő fiatalok között. Ezek a beavatós előadások rendszerint korábban, **19:00-kor**



kezdődnek a Trafóban, hogy utána legyen idő az élménybeszámolókra, az alkotókkal való beszélgetésre és egy feldolgozó foglalkozásra is. Ez az **előadás utáni feldolgozás** körülbelül 1—1,5 órás, a **középiskolások, drámapedagógusok, tanárok és a művészek** együtt ülnek a díszletben vagy a tánctéren. A csoportok hatalmas papírokkal, tollakkal felszerelve megadott szempontok szerint, egymással mindent megbeszélve gondolják végig az

előadást – **csapatokban dolgoznak, beszélgetnek, pontoznak, értékelnek, értelmeznek, kérdeznek és válaszokat kapnak, jeleneteket készítenek, játszanak, gyakran az előadásban használt technikát is kipróbálhatják.** A lényeg, hogy mindenki elmondhassa a véleményét, hogy kialakuljanak szempontok és értelmezések, hogy mindenki választ kapjon a benne megfogalmazódó kérdésekre a látott előadás vagy akár műfaj kapcsán.

A kortárs művészeti beavatók során tehát a középiskolás korosztály egyrészt egyfajta **művészeti (nézői) „képzésben” részesül, játékos formában.** Megismerkedik a különböző műfajok (kortárs tánc, táncszínház, színház, cirkusz, installáció) formanyelvi sajátosságaival, tanulmányozhatja egy előadás működését, szemügyre veheti a társulati munka szerveződését, megtapasztalja, hogyan hat egy-egy művészeti alkotás és miért, miközben elsajátítja a művek kapcsán történő **szabad véleményalkotás képességét** is, ami talán a legfontosabb.

Ám a műalkotásokkal való elmélyült, interaktív munka arra is kiválóan alkalmas, hogy bizonyos **nem szorosan művészethez kapcsolódó készséget fejlesszen.** Olyan területek művelhetők és fejleszthetők egy-egy előadás és az utána való beszélgetés során, amelyek rendkívül fontosak a mindennapi élet és a tanulási folyamatok során is – pedagógusnak és diáknak egyaránt.

OKTATÁSI CSOMAGOK

Fontos Trafós specifikum, hogy időről-időre **nagynevű, fontos külföldi előadásokat** is beemelünk a Beavató Programba, ezzel is tágítva a középiskolások horizontját.

Ehhez kapcsolódó **új forma és fontos eredmény**, hogy minden félévben van egy-egy előadás, amihez nem a talán a már hagyományosnak mondható, drámatanár/ok által kihelyezett foglalkozásként vagy a

helyszínen szervezett játékos beavatást tűztük ki célul, hanem egy különleges **beavató játék-csomag összeállítását és átadását tervezzük/szervezzük meg.**

A csomag maga egyrészt egy „ötlet-doboz” azaz egy drámapedagógusok által kidolgozott ötlet-halmaz és feladatsor, másrészt ténylegesen is egy **nagy doboz, tele kellékekkel, eszközökkel, játékos óravázlattal**, amit futárral jutattunk el az iskolákba és amit az előadás megtekintésére jelentkezett csoport pedagógusa bonthat ki a gyerekekkel együtt és **mediátor nélkül, a saját**

osztályából erősebb közösséget formálva, önállóan készülhet fel az előadásra. Ezzel szeretnénk továbbra is biztosítani a pedagógusokat arról, hogy a színházi beavatás nem egy misztikus rituálé, hanem bárki által gyakorolható kreatív munka és szeretnénk egy olyan lehetőséget is életre hívni, amely a csoportvezető tanár és tanítványai közötti emberi és szakmai kapcsolatot mélyíti, közvetítő nélkül.

Ilyen játék-csomagok segítségével dolgoztuk fel többet között a **belga Miet Warlop** és az olasz **Claudio Stellato** előadását – nagyon szép eredményekkel.

GYAKORNOKI PROGRAM

A Beavató Program a **2009/2010-es évadban** indította el **gyakornoki programját**, hogy kinevelje a **kortárs művészeti beavatással foglalkozó fiatal szakemberek egy új generációját.**



A **Szabad Kurzus Alapítvány** drámapedagógus szakembereivel együttműködve, Gyevi-Bíró Eszter drámapedagógus, koreográfus, mozgástanár vezetésével a Beavató Gyakornoki Program keretein belül évadonként **6 fiatal leendő drámapedagógus kíséri végig a programot** – számos konzultáción vesznek részt, illetve foglalkozásokban segítkeznek, így immár nem csupán elméleti, de fontos gyakorlati tudással is rendelkeznek a kortárs művészeti beavatás lehetséges formáiról és folyamatáról. Ma már több társulat és intézmény kereste és keresi meg őket

feladatokkal, hiszen a Trafóban végzett gyakorlat garancia arra, hogy felkészülten, hozzáértéssel és nagy nyitottsággal végzik a kortárs művészeti beavatással kapcsolatos feladatokat.

BEAVATÓ PROGRAM ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

A Beavató Programnak fontos eleme a középiskolásokkal való **közvetlen kapcsolattartás és a kommunikáció** (hírlevél, **blogBeavató Program facebook oldal**) illetve a programok folyamatos **dokumentációja**. Ennek egyik leglátványosabb eredménye a programot feldolgozó **blog-felület, a Beavató Blog, ahol professzionálisan megvágott és szerkesztett videók**, interjúk és beszámolók, cikkek és anyagok találhatók a program kapcsán: <http://beavato.freeblog.hu>

Az előadásonként változó, produkcióra szabott, többlépcsős Beavató Program egyedisége és iránymutató jellege okán számos színházi nevelési konferencia programjában szerepelt az elmúlt pár



évben, a program tapasztalataira és eredményeire egyre szélesebb körben kíváncsi a szakma és a közönség, így **szeretnénk köteté rendezni az elmúlt időszak fontos módszertani újításait, összefoglalva a program keretében megvalósult nemzetközi és hazai projekteket.**

A **Beavató Program foglalkozásvázlatait tartalmazó, a programok elméleti háttérét előadásonként feldolgozó könyv** reményeink szerint hiánypótló anyag lesz a hazai kulturális és oktatási szférában, hiszen részletesen bemutatja és elemzi konkrét kortárs művészeti beavató foglalkozások működését, fókuszait, eredményét és hatását.

Az utóbbi néhány évadban **rengeteg órányi nyersanyagot rögzítettünk, videóra vettük a foglalkozások nagy részét, majd ezeket különböző hosszúságú videóanyagokká szerkesztettük – fiatal, tehetséges operatőrök és vágók segítségével.** Ezek a felvételek alkotják majd a **könyv dvd-mellékletét**, ami dokumentációs szempontból is rendkívül fontos, illetve élményszerűvé teszi a programot a kötetet forgató szakmai (és nem csak a szakmai) olvasók számára.

SZAKMAI PARTNEREK, TÁMOGATÓK

A Trafó Beavató Programja olyan kiemelkedő alapítványok és szervezetek támogatását nyerte el az utóbbi néhány évben állandó vagy időszakos jelleggel mint a **Főváros, a Budapesti Kulturális Alap, a Soros Alapítvány, a Nemzeti Kulturális Alap, az Európai Unió Kultúra Programja, a DÉPARTS.**

A programban olyan hazai és külföldi művészek a partnereink évadról-évadra, mint például a **Tűnet Együttes, Miet Warlop (BE), Claudio Stellato (I, BE), a PanoDráma, az Artus, Cristina Blanco (ESP), a Maladype, a Frenák Pál Társulat, a Budapest Tánciskola, a Bozsik Yvette Társulat, a KoMa, a Forte Társulat, Réti Anna ...**